

CEVAPLI KİTAPÇIK

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Puan	12	12	11	10	15	15	10	15	100

8 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıt göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Görevlere göre melekler · 12 puan

İslam öğretilerinde Cebrail vahyin iletilmesiyle, Kiramen Kâtibin insanların davranışlarını kaydetmekle, Mikail tabiat olayları ve rızıkla ilgili görevlerle anılır.

Bu melekleri görevlerine göre sınıflandırınız. Hepsinin ortak bir özelliğini yazınız.

Örnek yanıt

Cebrail vahiy, Kiramen Kâtibin davranışların kaydı, Mikail tabiat/rızık görevleri grubundadır. İslam öğretilerinde melekler Allah'ın emrindeki, kendilerine verilen görevleri yerine getiren varlıklardır.

- Cebrail vahiy, Kiramen Kâtibin davranışların kaydı, Mikail tabiat/rızık görevleri grubundadır.
- İslam öğretilerinde melekler Allah'ın emrindeki, kendilerine verilen görevleri yerine getiren varlıklardır.

Dikkat: Melekleri bağımsız ilahlar veya kendi başına yaratıcı güçler olarak görmek.

2. Ahiret aşamaları · 12 puan

Bir öğrencinin kartlarında şu kavramlar vardır: hesap, ölüm, yeniden diriliş, berzah, mahşerde toplanma.

Kartları genel sıralamaya göre düzenleyiniz. Yeniden diriliş ile mahşerde toplanma arasındaki farkı açıklayınız.

Örnek yanıt

Genel sıra ölüm, berzah, yeniden diriliş, mahşerde toplanma ve hesaptır. Yeniden diriliş öldükten sonra tekrar hayata dönmeyi; mahşer ise dirilen insanların hesap için bir araya gelmesini ifade eder.

- Genel sıra ölüm, berzah, yeniden diriliş, mahşerde toplanma ve hesaptır.
- Yeniden diriliş öldükten sonra tekrar hayata dönmeyi; mahşer ise dirilen insanların hesap için bir araya gelmesini ifade eder.

Dikkat: Diriliş ve toplanmayı aynı aşama olarak kullanmak.

3. Hesap ve sonuç · 11 puan

İslam öğretilerinde ahiret hayatında insanların yaptıklarından hesaba çekileceği ve davranışlarının karşılığını göreceği bildirilir.

Hesap ile davranışların karşılığını görme ilişkisini açıklayınız. Bu anlatımı ölümle her şeyin tamamen sona erdiği görüşünden ayırınız.

Örnek yanıt

Hesap, davranışların değerlendirilmesiyle; karşılık ise bu değerlendirmeye ilişkili sonuçla ilgilidir. Ahiret inancında ölüm varlığın mutlak sonu değil, dünya hayatından sonraki hayatın başlangıç aşamasıdır.

- Hesap, davranışların değerlendirilmesiyle; karşılık ise bu değerlendirmeye ilişkili sonuçla ilgilidir.
- Ahiret inancında ölüm varlığın mutlak sonu değil, dünya hayatından sonraki hayatın başlangıç aşamasıdır.

Dikkat: Ahiret inancını dünya hayatındaki davranışlardan bağımsız görmek.

4. Görülmeyen davranış · 10 puan

Bir öğrenci yerde bulduğu kalem kimse görmediği hâlde sahibine ulaştırır. İslam öğretilerinde davranışların kaydedildiği ve ahirette sorumluluk bulunduğu anlatılır.

Bu inançların örnekteki dürüst davranışı nasıl destekleyebileceğini açıklayınız. Davranışı yalnız başkalarının görmesine bağlamanın eksikliğini belirtiniz.

Örnek yanıt

Davranışların kaydı ve hesap inancı, kişi yalnızken de sorumluluk taşıdığı bilincini destekleyebilir. Dürüstlüğü yalnız görülmeye bağlamak, görünmeyen durumlarda başkasının hakkını gözetmeyi açıklamaz.

- Davranışların kaydı ve hesap inancı, kişi yalnızken de sorumluluk taşıdığı bilincini destekleyebilir.
- Dürüstlüğü yalnız görülmeye bağlamak, görünmeyen durumlarda başkasının hakkını gözetmeyi açıklamaz.

Dikkat: Bu davranışı yapan kişinin iç dünyasını kesin bildiğini iddia etmek.

5. Hata ve düzeltme · 15 puan

Bir öğrenci arkadaşına verdiği zararı fark eder, özür diler ve zararı gidermeye çalışır. Konu, ahiret inancının insan davranışına etkileri açısından tartışılacaktır.

Sorumluluk bilinciyle ilgili iki davranışı belirtiniz. Ahiret inancının hataları düzeltme çabasını nasıl destekleyebileceğini açıklayınız.

Örnek yanıt

Özür dilemesi yaptığı hatayı kabul ettiğini gösterir. Zararı gidermeye çalışması sorumluluğu davranışa dönüştürür. Davranışların hesabı ve karşılığı olduğu inancı kişinin hatayı görüp düzeltme çabasını destekleyebilir.

- Özür dilemesi yaptığı hatayı kabul ettiğini gösterir.
- Zararı gidermeye çalışması sorumluluğu davranışa dönüştürür.
- Davranışların hesabı ve karşılığı olduğu inancı kişinin hatayı görüp düzeltme çabasını destekleyebilir.

Dikkat: Sorumluluğu yalnız özür cümlesi söylemekle tamamlanmış saymak.

6. İnanç ve değerlendirme · 15 puan

Bir öğrenci “Bir kişinin davranışı doğruysa onun bütün inançlarını kesin olarak bilebiliriz.” diyor. Dersin konusu melek ve ahiret inancının ahlaka katkılarıdır.

Bu iddiayı değerlendiriniz. İnançların davranışa katkısını araştırırken hangi tür ilişki kurulabilir, hangi kesin yargıdan kaçınılmalıdır?

Örnek yanıt

Doğru bir davranış kişinin bütün iç inançlarını kesin olarak göstermez. Melek ve ahiret inancının dürüstlük ve sorumluluğu destekleyebileceği açıklanabilir. Başkasının iç dünyası veya imanının düzeyi hakkında tek davranıştan kesin hüküm verilmemelidir.

- Doğru bir davranış kişinin bütün iç inançlarını kesin olarak göstermez.
- Melek ve ahiret inancının dürüstlük ve sorumluluğu destekleyebileceği açıklanabilir.
- Başkasının iç dünyası veya imanının düzeyi hakkında tek davranıştan kesin hüküm verilmemelidir.

Dikkat: İnancın olası ahlaki katkısını kişilerin imanını ölçme aracı yapmak.

7. Nâs suresinin mesajı · 10 puan

Nâs suresi üzerine öğretim özeti: İnsan, kendisini kötülüğe yönelten vesveseden insanların Rabbine sığınır. Özetle geçen ifadeler mealden birebir alıntı değildir.

Vesvesenin neyi anlattığını açıklayınız. Surenin temel mesajını kendi cümlelerle yazınız.

Örnek yanıt

Vesvese, insanı kötü düşünce ve davranışa yönltebilen içe fısıldama/telkini ifade eder. Temel mesaj insanın kötülüğe yönelten etkilerden korunmak için Allah’a sığınmasıdır.

- Vesvese, insanı kötü düşünce ve davranışa yönltebilen içe fısıldama/telkini ifade eder.
- Temel mesaj insanın kötülüğe yönelten etkilerden korunmak için Allah’a sığınmasıdır.

Dikkat: Vesveseyi her düşünme veya soru sorma faaliyetiyle aynı görmek.

8. Hac ve umre · 15 puan

İki ziyaretçi Kâbe’yi tavaf eder ve Safa ile Merve arasında sa’y yapar. Birincisi hac günlerinde Arafat vakfesini de yerine getirir; ikincisi yılın başka bir zamanında umre yapar.

İbadetlerin ortak iki uygulamasını ve onları ayıran bir uygulama/zaman özelliğini yazınız.

Örnek yanıt

Tavaf ortak uygulamalardan biridir. Sa’y ortak uygulamalardan biridir. Hac belirli zamanda Arafat vakfesini içerir; umrede Arafat vakfesi yoktur ve umre hac günleriyle sınırlı değildir.

- Tavaf ortak uygulamalardan biridir.
- Sa’y ortak uygulamalardan biridir.
- Hac belirli zamanda Arafat vakfesini içerir; umrede Arafat vakfesi yoktur ve umre hac günleriyle sınırlı değildir.

Dikkat: Hac ile umrenin bütün şart ve uygulamalarını aynı saymak.

